13.5.2024
Kaakinen Aleksi

Ympäristövaliokunta

EU/516/2024-MMM-2
Lausuntopyyntö

Finanssialan lausunto valtioneuvoston selvitykseen ilmastoriskien hallinnasta ihmisten ja hyvinvoinnin suojelemiseksi (E 28/2024 vp)

Finanssiala ry (FA) kiittää ympäristövaliokuntaa mahdollisuudesta lausua asiassa.

Suomen kanta on tervetullut. Pelkästään ilmastonmuutoksen torjuminen ei ole riittävää, vaan ilmastosiirtymää koskevien ratkaisujen tulee huomioida myös ilmastonmuutokseen sopeutumisen näkökulma. Finanssiala kannustaa päättäjiä ilmastonmuutokseen sopeutumista tehostaviin toimiin ja näemme tärkeänä sen, että näissä toimissa otetaan huomioon elinkeinoelämän sektorit ja niiden erityispiirteet. Kun sääntelyn kautta tehdään mahdolliseksi puhdasta siirtymää edistävien aktiviteettien tunnistaminen, on tällaiseen toimintaan mahdollista tehdä investointeja siirtymätekijät huomioiden. Kuten kannassa todetaan, on EU:n varoja voitava käyttää mahdollisimman joustavasti kilpailukyvyn, resilienssin ja puhtaan siirtymän edistämiseen. Nämä käyttökohteet tukevat toinen toisiaan.

Kiinnitämme erityistä huomiota siihen, että Suomelta – kuten muiltakin Pohjoismailta – puuttuu tällä hetkellä kokonaisvaltainen ja koherentti fyysisten ilmastoriskien kansallinen arviointi eri lämpenemispoluilla. Tiedonannon yhteydessä annettu EEA:n arvio (EUCRA) ei juurikaan paranna tilannetta. Fyysisten ilmastoriskien – erityisesti sään ääri-ilmiöihin liittyen – kasvu jo pitkällä aikavälillä (5-10 vuotta) tulee olemaan merkittävää erityisesti infrastruktuurin, kiinteistöjen sekä toimitusketjujen osalta. Olisi tärkeää, että vuodelta 2018 olevaa kansallista sää- ja ilmastoriskiarviota päivitettäisiin ja se tehtäisiin tavalla, jossa käytetään johdonmukaisesti eri lämpenemispolkuja ja tunnistettaisiin avainriskit, kuten IPCC:n AR6 -raportissa[1] on tehty Euroopan osalta. Pohjoismaat ja Suomi ovat varsin heikosti katettuja erilaisissa ulkopuolisissa riskiarvioissa ja valtio voisi harkita näiden riskien selvittämistä kansallisilla toimilla.

Tiedonannossa tunnistetaan tarve edistää yksityisiä investointeja ilmastoriskien hallitsemiseksi ja ilmastokestävyyden vahvistamiseksi (osio 3.4., Oikeat edellytykset ilmastokestävyyden rahoitukselle). On tervetullutta, että komissio pyrkii mobilisoimaan myös yksityistä rahoitusta, ja että ilmastokestävyyden rahoitusta pohditaan erillisessä työryhmässä. Huomautamme, että yksityiset rahoitusratkaisut perustuvat pohjimmiltaan investoinnin mielekkyyteen ja riskiin rahoittajan näkökulmasta, eikä rahoituksen mobilisoimisessa ole tarjolla nopeita ja helppoja ratkaisuja. Ajatus konkreettisesta riskiperustaisuudesta sääntelyä ohjaavana periaatteena tulee jatkossakin huomioida myös pankkien ja vakuutusyhtiöiden vakavaraisuussääntelyssä. Tarve rahoittaa ilmastokestävyyttä korostaa tarvetta yhteiseurooppalaiselle tehokkaalle puhtaalle siirtymälle. Komission ja jäsenvaltioiden tuki siirtymälle esimerkiksi energiatehokkuutta parantavien rakenneuudistusten

[1] IPCC:n AR 6- ilmastoraportti, maaliskuu 2023

muodossa edistää hankkeiden houkuttelevuutta myös yksityistä rahoitusta tarjoavien toimijoiden silmissä.

Suomen kannassa todetaan oikeasuuntaisesti, että ilmastonmuutoksen nopean etenemisen vaikutukset ovat laaja-alaisia, ja että ilmastonmuutoksen vaikutukset näkyvät eri tavoin jäsenvaltioissa ja yhteiskunnan eri sektoreilla. Kiinnitämme tässä yhteydessä huomiota siihen, että luonnon biodiversiteetin suojelu on tärkeä osa ilmastonmuutokseen sopeutumista koskevia toimia.

Yksittäisenä huomiona toteamme, että valtioneuvoston selvityksen osiossa ”Tuorein näyttö Euroopan kannalta keskeisistä ilmastoriskeistä” on lainattu väärin komission tiedonantoa. Tiedonannon sivulla 9 puhutaan 2,4 biljoonan euron supistumisesta 2,4 miljardin euron supistumisen sijaan.

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs